

© 2017 Flavius Ardelean
© 2017 Editura Herg Benet

Această carte este o operă de ficțiune. Asemănarea cu personaje, locuri sau evenimente reale este fie întâmplătoare, fie presupune o intenție artistică din partea autorului. Este interzisă reproducerea totală sau parțială a textelor, pe orice suport tipărit sau digital, fără acordul deținătorului drepturilor de autor.

Cărțile Arven: un trademark
Editura Herg Benet
Str. Aurel Vlaicu nr. 9, sector 2, București
România
www.hergbenet.ro
editor@hergbenet.ro

Copertă și ilustrații: © Ecaterina Gabriela

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
ARDELEAN, FLAVIUS
Bășica lumii și a ne' lumii / Flavius Ardelean. - București :
Editura Herg Benet, 2017
ISBN 978-606-763-120-3

821.135.1

Tipărit în România

BĂȘICA LUMII ȘI A NE' LUMII

MIASMA #2

UN ROMAN DE
FLAVIUS ARDELEAN

HERG BENET
PUBLISHERS
CĂRȚILE • ARVEN

2017

CUPRINS

Un muget gros (...)	9
PRIMA PARTE: BARTHOLOMEUS	17
Tristețile cele mai cumpbite, cele ce izvorăsc din iubire și care, deși te omoară, nu te lasă să mori	19
Tu, Josefina, fiind femeie naști mistere	41
Despre oasele trezite la viață ale iubitului mort nu se vorbește	65
Auzea oasele Kunnei trosnind și pocnind în fălcile animalelor	87
Palmapalmapalmapalmapalmapalmapalma...	115
Se făcea că (...)	137
PARTEA A DOUA: DANKO	145
Viața, acea batjocură de-o clipă cât clipitul lui Tapal	147
O mare bucurie și o mare nenorocire deopotrivă: iubirea	171
Se trezi cu bănuiala unei insule în el	201
Punctul culminant al acestei anomalii numite viață	223
Să clădească temple, credințe, cetăți întregi pe asemenea scorneli.	251
Află că povestea (...)	273
PARTEA A TREIA: TAUSH	281
Zbor prin clipă ca prin loc	283
Cine ești? Cine ești? Cine ești?	305
Să fii la răscruce de oameni, căi alegându-te	331

Felicitări, așa începe moartea ta!.....	353
Unde zac cuvintele când nu sunt rostite?.....	375

Receptivitatea cu oameni și cărți.....	399
--	-----

PARTEA A PATRA: ALRAUNA.....	407
Tu ești dintr-o ordine separată a lucrurilor.....	409
Suntem greșiți cu toții, și în veghe, și în somn	437
De parcă sfârșitul vine când te aștepți.....	469
Mama lumilor cu nouă utere cu nouă lumi cu nouă utere cu nouă lumi cu nouă utere.....	499
Liniște. Liniște de-ți venea să mori.....	519

În huruit etern (...)	543
-----------------------	-----

Cărți de FLAVIUS ARDELEAN
apărute la Editura Herg Benet:

NOUMENOIR

MIASMA. TRATAT DE REZISTENȚA MATERIALELOR

SCÂRBA SFÂNTULUI CU SFOARĂ ROȘIE

(Miasma #1)

BIZAROPROZE

ACLUOFOBIA

(zece povestiri macabre)

ÎMBLÂNZITORUL APELOR

(ed. a 2-a)

Respect pentru oameni și cărți

*Mundus vult decipi
ergo decipiatur*

Un muget gros, lăptos, străbate timpul fără scurgere și locul fără împlinire din miezul Grădinii, când toți Cei Dintâi își vâra degetele în pânțele lor și smulg. De dincolo de toate Tapal urlă. Cei Dintâi, cu mâinile mânjite de tot ce e mai sfânt în ei, scurmă, trag și smulg și, iată, scot măruntaiele lor la lumină, întorc carnea pe dos, mută oase ce erau, până de curând înăuntru, și își îmbracă trupul firav de nervi și vene, glande și prapuri într-o carapace tare, pentru că e o nouă zi. Nu e durere, nici chin, e doar tristețea unui nou ră-sărit, când Cei Dintâi se întorc pe dos lângă Fântână și își varsă umorile în apa cristalină, innegrind-o. Cei Dintâi se uită adânc în apa neagră, iar privirile lor străpung pelicula uleioasă, străbătând firmamentul celor din Lume ori din ne'Lume, gândindu-se la odihna ochilor oamenilor și ai ne'Oamenilor și la veghea celor din pre'Lume și post'Lume, uitând cu desăvârșire de bieții rătăciți din întru'Lume. De dincolo de toate Tapal urlă și Cei Dintâi fac astfel timpul să se scurgă. E o nouă zi și în Grădină; Cei Dintâi, ceva mai triști acum, ceva mai grei acum, purtând povara trupului întors pe dos, stau lungiți ori atârnați, ghemuiți, ori îmbrățișați în jurul Fântânii, care, nefind loc, nici timp în Grădină, e toată plămădită doar din cuvintele Fântănarului, nimeni altul decât ghidușul CelMar, cel dintâi chițibușar, care, iată, n-are stare, ci bâzdâc, și, tot șoptind în același timp

fântânăfântânăfântânăfântânăfântânăfântânăfântână și
 CelMarCelMarCelMarCelMarCelMarCelMarCelMarCelMar
 într-un singur lung fCâenltMâanrăfCâenltMâanră-
 fCâenltMâanrăfCâenltMâanrăfCâenltMâanrăfCâenlt-
 MâanrăfCâenltMâanră, o clădește ba colțuroasă, picurată
 în mozaicuri albastre și albe, ba netedă și alunecoasă, pur-
 tând caverne unduioase în care apa neagră (noaptea de din-
 coace de toate) alunecă asemenea unei vietăți transparente,
 ba o coboară în pământ, pulsând în ritmul inimii sale, stâr-
 nind ceruri-ceruri pe suprafața apei și nori de furtună în
 Lume și-n ne'Lume. În pre'Lume și-n post'Lume e senin, o
 știe, dar de întru'Lume nici că-i pasă. Zemlia, Cel Dintâi
 agricultor, gâdilat de spicele ce cresc acum pe interiorul său,
 se înalță și se scutură în el, fiind amețit de tufele parfumate
 din pânțele, stânjenit de stejarii ce până mai ieri îi creșteau
 pe umeri, dar care acum îl împung în locul în care ar fi tre-
 buit să-i fie inima și îi atârnă pe afară, printre coaste crăcă-
 nate, așadar, Zemlia râde și molipsește și pe uriașul Pisc, zis
 și Ciutură, Cel Dintâi cu pietrele, care, cu o mână căuș în
 apa neagră (lună dincoace de toate), râde de se zgâlțâie lan-
 turile muntoase-n el; din el se aud tunete, când munții, neo-
 bișnuiți să atârne cu capul în jos, își izbesc piscurile unele de
 altele, sfărâmă pietre, pornesc avalanșe pe din dos. Râde
 Ciutură, dar nu știe de ce râde, și nu-i ușor să râdă, căci, ca
 să râdă, Cei Dintâi trebuie să o facă printre cuvinte, de pil-
 dă Ciutură, adică Pisc, vără râsul său molipsitor între Pisc și
 lună și, din gura lui întoarsă pe dos, se aude cam așa:

lPhuianshăcalPhuianshăcalPhuianshăcalPhuianshăcalP-
 huianshăca, ceea ce sună ridicol și molipsește și pe Uku, Cel
 Dintâi care iubește și se iubește, pe care îl cheamă pe de-a-n-
 tregul Ukuthanda, dar care, prea obosit de la atâta pipăit,
 adoarme mereu înainte de a duce la bun sfârșit numele său și
 care, între Uku, iubire și cârâitul pașnic al sforăitului său,
 trebuie acum să vâre și râsul, ca să nu mai spunem de than-
 da, urlat din când în când la trezire. Dar cum face Ukuthan-
 da lângă Fântână când încearcă să și râdă, să și fie, să și
 facă, să și doarmă, e greu de spus, trebuie simțit, e râsu-plân-
 su-n Lume și-n ne'Lume, când iubești și suferi și parcă n-ai
 mai iubi ca să nu mai suferi, dar tot iubești că trebuie, om ori
 ne'Om, să simți și tu ceva. Atunci Ukuthanda, Cel Dintâi ce
 pipăie și se pipăie, râde și doarme și e și face, pentru că a luat
 râsul de la Pisc, care l-a luat de la Zemlia, care, fiind pă-
 mânt, poate să fie și doar să fie, să facă fiind, fără să trebuias-
 că să dea cuiva socoteală. Dar iată că, deodată, cuprinși de
 neliniștea îmbătătoare a zâmbetului, alunecând încet spre
 buza surâsului și privind în jos în hăul râsului, cad toți Cei
 Dintâi în hohot și râd, râd, râd de se zdruncină Grădina și
 coloanele ținute în loc de cuvinte și cupolele arcuite-n vorbe
 noi și vechi. Râd de se cutremură podeaua din marmura cu-
 vintelor și se zgâlțâie Fântâna, și, iată, un picur de noapte se
 scurge pe jos, dând găuri prin care pe bătrâna Mara care
 râde, Cea Dintâi cântăreață, o trage curentul. Biata Mara
 trebuie acum nu doar să cânte și să fie, ci și să râdă, să tu-
 șească și să strănute, iar, în clipele în care o face, muzica din

într-un cot, dar fără Sallarina lipită de pieptul său, privind în jur și neînțelegând, mai rostește o dată cuvântul și urechile unora pricep scandalul, iar urechile altora împăcarea și, când unii zâmbesc, alții se încruntă, de nu mai înțelege nimeni nimic. Văzând de la mica Sofiatana că se poate, încep cu toții a îndrăzni și întreabă, descos, întorc cuvântul pe toate părțile și, vai!, câtă groază în a întoarce un cuvânt pe toate părțile, câtă spaimă pe Cei Dintâi în fața acelei crunte ambivalențe, câtă neîncredere în mînuirea cuvântului, în timp ce-l întorc ca pe un pește mort pe o masă de pescărie, când așa, când așa, scormonind prin el după o șină a spinării. Și, tot făcând asta și tot rostind cuvântul, care cum îl aude și unde crede că trebuie să se așeze accentul, încep să se simtă straniu, ca și cum ar fi singuri, deși văd bine că nu-s, că stau cu toții împreună în jurul Fântânii, dar cumva singuri și triști și încordați și înfoiați, făcând ceva ce nu știu cum se cheamă (poate doar Albarena să știe, dar e pățit), dar despre care, dincoace de Cei Dintâi, omul și ne'Omul, pre'Omul și post'Omul, poate chiar și întru'Omul – cine poate spune? –, știu bine că se cheamă ceartă. Îndepărtându-se, fiind încă lipiți, aleg să nu mai stea – fac un pas unul într-o parte, în spre ceea ce crede a fi pronunția corectă a temutului cuvânt, altul în cealaltă parte, după crez și încercare, spre pronunția sa corectă, unul așa și altul pe dincolo, până când se adună ciorchini în două grupuri, față în față, fiind astfel limpede că sunt două și doar două feluri de a rosti cuvântul. Pașii (șoptind: pașipașipașipașipașipașipașietc.) nu încetează să

îndepărteze pe Cei Dintâi de frații lor și de Fântână, pașipași, tot mai mulți și mai mulți, până când Cei Dintâi nu mai sunt decât puncte mici în depărtare, iar Zemlia, ca sprijin, plămădește orizontul și se minunează și mai face și pământul și se minunează și mai tare, când vede că ceilalți aleg să coboare în glia moale, bulgări-bulgări de confuzie, și să dispară, pașipașipași, până când, uitându-se cu toții în jur, nu mai recunosc nimic: nici Fântâna nu mai e, nici Grădina nu mai e, și nu pricep nimic din jur, fiind, poate, în Lumea ori ne'Lumea de care acum aparțin și ei și pe care, așa se spune, chiar ei o fac. Sunt pustii tărâmurile, fiind toate în același timp și parcă în niciun timp, fiind toate în același loc și parcă în niciun loc; așa că se așază. Triști încearcă să-și amintească cum au ajuns acolo, dar prea multe nu mai știu nici ei, Cei Dintâi care se tem ca nu cumva să fie cei de pe urmă, și doar umbra și bănuiala unei discordii le mai stârnește câte ceva în memorie. De undeva, de departe, un muget se pornește (cumplit, lung și de toate fărâmițător) și de asta își amintesc și îndată sar în picioare și își vără degetele în pânțele și străpung cu unghiile pielea rozulie sau neagră, înfig degetele în straturi de unsoare și-n mușchi, cuprind în pumni măruntaiele – parcă niciodată nu a fost atât de dureros! – schimonosindu-și chipurile sluțite și trăgând de mațe afară, prăvălindu-și mijlocul pe pământul murdar, la picioare cu unghii negre și cu noroi întărit între degete. Durerea fiind prea mare, prea nouă, cad, se zvârcolesc a chin și mor. Moartea – ceva atât de nou pentru ei și, totodată, atât de ultim. Dar cei

câțiva care au zăbovit, privind îngroziți la grămezile de carne învinețită, mirosind duhurile pântecelor dezgolate, pipăind spasmele mușchilor descărnați și gustând din sângele amestecat cu praf, stau locului și iau aminte la lepădarea sfințeniei și întâietății lor și printre ei este și Sallarina, care, ceva mai târziu (acum că are timp), are să coboare în puțul lui Albarena (acum că are loc), de unde, și mai târziu, are să urce și sfântul Nifa din cetatea Albarena, încruntându-se spre zări luminoase, întărit în căutarea Primului Cuvânt ce niciodată n-a fost doar unul singur, ci două deodată. Toate astea se petrec într-o singură clipă și totuși niciodată, într-un singur loc și nicăieri, iar Tapal încă mai muge și urlă în vidul în care toate se pierd și toate se caută.

PRIMA PARTE: BARTHOLOMEUS

TRISTEȚILE CELE MAI CUMPLITE,
CELE CE IZVORĂSC DIN IUBIRE ȘI CARE,
DEȘI TE OMOARĂ, NU TE LASĂ SĂ MORI

Era una dintre acele nopți în care Palma se trezea din somn pentru că-i auzea numele șoptit prin jurul casei. Somnul fără vise îi fusese singura binecuvântare a acelor luni, de când îngropase în grădina din spatele casei oasele scumpului său iubit, Bartholomeus. Dar, de la un timp, până și somnul fără vise îi era tulburat de acele șoapte stranii care, până să le cuprindă și să le deslușească, se topeau în lumea din jur și totul îi părea făcut din murmure: patul pe care dormea pârâia șoptind, curentul de pe sub uși șuiera șoptind, vântul de dincolo de geamuri frământa frunzișul șoptind. De îndată ce se trezea, Palma era din nou cuprinsă de groaza și sfârșirea ce trăiesc în tristețile cele mai cumplite, cele ce izvorăsc din iubire și care, deși te omoară, nu te lasă să mori. Noapte de noapte, Palma străbătea camerele și holurile casei ca o fantomă, pășind încet, pe vârfuri, printre paturile surorilor și oprindu-se pentru câteva clipe în dreptul ușii tatălui, care sforăia scrâșnind din

măsele în somnul său de om care și-a văzut toate necazurile măcinându-se-n trai. Palma ar fi vrut să știe cum se făcea că ea nu putea să-și îmblânzească durerea durerii de omul său.

Ca de fiecare dată când era trezită-n șoaptă, Palma se îmbracă și ieși în toiul nopții în fața casei. Se uită pe uliță în jos și-n sus: casele zăceau scufundate-n beznă ca bolovani imenși la marginea pădurii, greierii vibrau nepăsători, câte o pasăre flutura din aripi prin coroanele copacilor. Vântul trecea pe lângă ea ridicându-i pletele și zăpăcindu-i cămașa de noapte. Picioarele i se încălziseră brusc – se uită în jos și văzu pisica încolăcită în jurul gleznelor sale. O ridică și o mângâie; pisica torcea și se pregătea să adoarmă chiar acolo, în mijlocul uliței, dar Palma o împinse ușor și se întoarse în casă. Mâța sări pe gard și, uitându-se spre podul casei, miaună înfoindu-se:

— Știu, Scamă, știu, zise Palma și o mângâie.

Palma trecu pe lângă casă și intră în grădină; prin fața ei, fugindu-i din cale, lighioane de tot felul ce ațipiseră peste noapte-n iarbă o rupseră la fugă în toate direcțiile. Pașii Palmei trezeau ograda. O bufniță clipi prin întuneric, stârnită de foiala dimprejur. Palma merse în fundul curții și se lăsă în genunchi în fața unei pietre pe care scrijelise chiar ea cândva cu dalta un simplu cuvânt:

BARTHOLOMEUS

Se ghemui apoi pe pământul răcoros și umed și închise ochii. De când murise Bartholomeus, mormântul

său era singurul pat pe care Palma mai putea visa și tânăra venea deseori să adoarmă pe pământ, chiar și iarna, cu capul pe perna tare a pietrei, reliefurile numelui iubitului trasând forme în tâmpla ei, dungi a căror dispariție peste zi o regreta mereu. Și-ar fi tatuat cu drag numele lui Bartholomeus pe tot trupul, i-ar fi fost cu drag piatră de mormânt. Ba chiar, își spunea deseori ca să adoarmă pe mormântul său, ar fi ales cu drag să moară în locul lui.

Căzu în somn ca în moarte și, în vis, îl văzu pe Bartholomeus plimbându-se prin grădină. Nu era nici zi, nici noapte, ci un al treilea soi de existență, ca și cum Lumea avea trei laturi și-n acele ore totul era posibil. Îl privea cumva din mormântul lui, își scotea bulgări de pământ din ochi, ba nu, ochii îi erau bulgări de pământ, rupea din ei și arunca tot mai jos în groapă. Îl vedea frământându-și palmele prin ograda: avea din nou carne și piele și dinți și păr și unghii și ochi și ambiții și frământări și bucurii și tristeți; era din nou om. Încercă să strige, dar bulgării din ochi îi căzură prin cerul gurii scobit și o amuțiră. Dintr-odată Palma mai simți pe cineva în grădină și se sperie; nu vedea pe nimeni, dar avea oribila senzație că acea a treia prezență era acolo, mereu în spațele lui Bartholomeus, ferită de privirile ei și nebănuită de el, făcând mereu aceiași pași ca el, oprindu-se când el se oprea, silueta ei mascată de silueta lui. O trecură fiori scârboși și se trezi. Scamă o găsisese și se cuibărise în brațele ei pe mormântul lui Bartholomeus; de frica ei,

întreaga ogradă stătea nemișcată.

Palma se ridică și-și scutură hainele. Mirosea a pământ și-n păr prinse briza limpede a zorilor. Trebuia să se grăbească să se întoarcă în pat până nu se trezea bătrânul. Îl necăjea tristețea ei și Palma nu suporta să-l vadă mâhnit. Trecu pe lângă peretele din dosul casei pe care de câteva săptămâni se adunase un strat gros de mucegai și mușchi. Intră încet, își lăsă papucii pe prag și se furișă pe lângă ușa tatălui, care încă mai trudea la sforăiturile sale, dându-le temeinic formă și scop, pe lângă paturile surorilor și se băgă sub pătură. Câteva clipe mai târziu cocoșul dădu trezirea și sforăitul încetă. Fetele începură a se foi pe sub pături, câscând. O durere de cap surdă îi reaminti Palmei că era om și că o nouă zi trebuia trecută-n catastiful vieții.

Mâncară pe fugă câte ceva – brânză, lapte, un ciot de pâine – și fiecare plecă la treburile sale. Palma rămase în bucătărie să strângă după ei, clătind blidele de mâncare și dereticând în jur. Geamul era deschis spre uliță și Palma vedea ceafa brăzdată de vremuri a tatălui. Omul își făcea de lucru neobosit pe lângă gard, vopsindu-l din nou, de data asta în verde crud.

— Auzi, Palma? întrebă bătrânul fără să se întoarcă, ca și cum un tată știe mereu că e privit de fiică.

— Da, tată.

— Ia zi, te duci azi în dosul casei să răzuiești mucegaiul ăla, ca să vin apoi cu var să spoiesc peretele?

— Mă duc, tată.

— Îhâm, făcu omul mulțumit și lăsă pensula să-i cadă în găleată.

Veni la geamlâc și-și strecură buzele în bucătărie, iar Palma, zâmbind, plecă fruntea spre ele. Moșul lăsă un sărut pe piele, ca o stea în frunte, udă și fierbinte, pecete că Palma era fata lui tata și nimeni nu putea schimba asta, nici măcar o grămadă de oase îngropate în fundul curții.

Dar când, câteva ceasuri mai târziu, după o trândăvie somnoroasă, se duse la peretele din spatele casei, Palma găsi zidul curățat de mucegai. Doar pe alocuri pete verzui palide mai aminteau de plaga ce mâncase tencuiala săptămâni în șir. Rușinată că zăbovisse prea mult până să împlinească rugămintea tatălui, Palma înăbuși câteva lacrimi și merse la fântână să bea apă, să-și zdruncine trupul cu răcoarea ei înainte de a da piept cu tatăl, care, pesemne sătul să mai aștepte, fie curățase el peretele, fie rugase pe vreuna dintre surorile ei. Coborî ciutura, o ridică plină și vârî o carafă de lut în apa cristalină, rece ca gheața; sorbi și dinții înghețară-n gingii chiar când simți prezența tatălui în spatele ei. Se întoarse să-și ceară scuze, dar nu găsi pe nimeni. Și totuși, își spuse Palma, simțise pe cineva.

Nu se sperie, că nu fusese prima dată. Îi plăcea să creadă că era sufletul lui Bartholomeus, care, deși slobod, alegea să bântuie casa și grădina în loc să plece haihui prin Talpa lui Tapal. Uneori simțea o briză ștergându-i obrazul și-și imagina că era palma lui Bartholomeus mângâindu-i chipul; alteori auzea bubuituri prin casă și știa că era Bartholomeus, neînvățat poate cu lipsa trupului, împiedicându-se și lovindu-se de toate obiectele inutile cu care se înconjoară omul. Multă vreme crezuse că hârșăitul și oftatul din pod erau chiar el, un Bartholomeus îndoliat și el, găsindu-și cămin deasupra camerei Palmei, până aflate, în chip dureros, că zgomoatele și tânguierile din pod erau ale lui Miriapodu' Podu'.

Palma își căută tatăl în grădină, dar nu-l găsi, în schimb dădu peste Ilena, huzurând prin iarbă, smulgând petale și oftând tâmpă a dragoste adolescentină.

— Tu, zise Palma, unde e tata?

— Nu știu, tu.

— Ce tot zaci pe aici? Treabă n-ai?

— Dar tu n-ai? se răsti Ilena.

Palma citi în petatele din jurul copilei relicve ale unei iubiri neîmpărtășite și o cuprinse mila pentru sorăsa. Iubirea fusese cea care clădise cetăți în Palma, și tot ea cea care le sfărâmasese. Ar fi vrut să o ferească pe Ilena de asemenea faceri și desfaceri, dar știa că dragostea găsește mereu o cale de a distruge omul, oricât s-ar feri acesta de ea.

— Ia zi, Ilenă, ai curățat tu zidul?

— Care zid?

— Ăla cu mucegai.

Ilena dădu din cap că nu.

— Ana? Sivana?

Ilena ridică din umeri.

— Dar tu știi ceva? întrebă Palma și soră-sa își hlizi dinții și ridică din umeri.

Era beată de amor; nu puteai vorbi cu ea.

Palma ieși din grădină, ocoli casa și merse pe uliță, unde își găsi tatăl, odihnindu-și oasele pe bancă și pu-făind din lulea. Văzând-o în poartă, bătrânul zâmbi și îi făcu semn să se așeze lângă el. Palma se rușină din nou, dar se așeză.

— Iartă-mă, tată, am zăbovit prea mult.

— Ce vorbești, fata mea?

Și un fum gros, gri, ca o bucată de suflet de om, se smulse din bătrân și dispăru pe deasupra lor.

— Peretele... Nu l-am curățat.

— Lasă că-l faci mâine.

— Adică nu l-ai curățat matala?

— Nu, fata mea. E curățat?

Palma dădu din cap.

— O fi fost Savina, zise tatăl.

— Sau Ana.

— Sau Ana, repetă omul. Că doar nu Ilena.

Râseră amândoi cu drag de sora cea mică, prinsă

cum era, neputincioasă, în colții primei iubiri.

— Nu-i nimic, bine că s-a făcut, zise și supse din pipă bătrânul, care, de când cu moartea lui Bartholomeus, se supăra mai greu pe Palma, de drag, de milă, de grijă de fiica sa de porțelan.

Frunza uscată trosnea în pipă. Se-ncingea, fumul plutea în jurul lor. Deși nu avea voie să fumeze, Palma gusta cu drag din norișorii tatălui, ce-i aduceau aminte de copilărie, așa cum altor copii le stârnesc amintiri du-dele, sau mirosul grânelor din șură, sau acreala miasmei străbunicii, de vremuri în care ședea pe genunchii tatălui și deslușea, ajutată de el, forme și povești întregi în fumul pipei, zărind apoi, când norii se răreau, pe mama trudind câte ceva prin curte, departe, mereu departe în amintirile ei.

— Auzi, Palma, o smulse omul din visare.

— Da, tată.

— Mă gândeam... N-ai vrea tu să pleci la oraș?

— La oraș? Dar... ce să fac la oraș?

— Așa mă gândeam eu, Palmă. Să mergi la școala aia de fete acolo, ca să te faci dascăliță. Că doar știi atât de multe!

— Dar cum să te las aici așa?

— Dar ce, sunt singur? Le am pe Ana, pe Savina, pe Ilena.

— Am mai vorbit despre asta, tată. Și cu timpul mi-a cam trecut. E ceva vreme de când am isprăvit-o cu

școala și mă gândesc că mi-ar fi greu să...

— Dar, Palmă, aici sunt prea multe care te trag în jos, te sfarmă, te calcă în picioare. Blestem fundul curții, dar de dragul tău am lăsat oasele acolo, oasele alea la care mergi zi de zi. Și crezi că nu știu cum dormi în unele nopți pe pământul ăla rece? Și crezi că nu mă doare? Sunt tată-tău – știu tot și doare tot... Prea mult necaz, prea multă tristețe pentru tine aici. La oraș poate... poate ai mai uita...

Palma tăcea și privea în jos.

— Crezi că eu n-aș fi plecat de aici, unde orice pas, orice tufiș, orice cui, orice prag, orice scamă îmi amintește de mamă-ta? Când cântă cocoșul, când bate vântul, când se trânteste ușa, când, culcat cu palmele sub tâmplă, îmi aud și-mi simt pulsul. Când mă uit la tine, fata mea.

Palma îl cuprinse cu brațele și-și așeză capul pe pieptul său muncit.

— Te-am ținut acasă după moartea ei, dar eu am știut mereu că vrei să înveți mai multe. Sunt pregătit acum, Palma mea scumpă și dragă.

Sărutări părintești îi acoperiră fetei obrazii și fruntea.

— Promiți că te gândești? Întrebă bătrânul.

Palma dădu din cap că da.
